

Ruben Östlund naplnil Čtverec kontroverzí i posměšným humorem. Vítěz letošního Cannes už míří do českých kin

Nevšední konceptuální švédská komedie **Čtverec** Rubena Östlunda plná jedinečných momentů krutého humoru a nezapomenutelných scén zkoumá hranice společenské tolerance, politické korektnosti a umělecké svobody. Režisér v ní potvrzuje roli bystrého pozorovatele drobných mezilidských situací. Poukazuje na absurditu existence a sobectví domněle altruistické západní společnosti. Vítěz Zlaté palmy z Cannes zahájí 4. října festival Be2Can a zamíří 12. října do českých kin.

"Chtěl jsem vytvořit elegantní film, který bude diváky provokovat a zároveň bavit. Otvírám v něm zásadní společenská témata jako zodpovědnost a důvěra, rozšiřující se rozdíl mezi bohatými a chudými, moc a bezmocnost, rostoucí individualizaci a klesající přesvědčení v komunitu, podkopanou důvěru ve stát, média a umění," říká o filmu Ruben Östlund.

Autor ve snímku nezaměnitelně propojuje přesně odpozorované všední situace, inteligentní provokace a metaforický obraz současné Evropy. V příběhu Christiana (Claes Bang), ambiciózního kurátora muzea moderního umění, konfrontuje ironicky liberální hodnoty a nedostatek empatie. Úspěšný, atraktivní, rozvedený otec dvou dcer naplňuje ideál vzdělaného městského liberála, který se snaží citlivě vnímat aktuální společenské problémy. S nimi souzní i chystaná výstava konceptuálního umění, které vévodí instalace čtverce 4 x 4 metry ve veřejném prostoru; čtverce, v němž platí pravidla absolutní rovnosti a tolerance. Jak ale takovou myšlenku prodat v mediálně přehlceném a roztěkaném prostředí, které žije především virálními událostmi? Zatímco „hip“ marketingoví experti vymýšlejí různé strategie, Christianovi kdosi ukradne mobilní telefon. A ve snaze získat ho zpět roztočí kurátor nevědomky spirálu událostí, které zpochybní nejen jeho osobní kvality a výstavu, ale i postavení instituce, kterou reprezentuje.

Ruben Östlund se neštítí kontroverzí ani kousavého humoru. *"Už ve filmu Play jasně ukázal, že citlivě vnímá problémy současného Švédska a nebojí se klást otázky, které společnost raději vytěšňuje. Chová se jako pečlivý filmový sociolog, jemuž neunikne žádný detail. Přitom však není*

prvoplánový ani populistický. Otázky, které klade, nemají nikdy jednoduchou odpověď,“ říká šéf filmové distribuce Be2Can Vít Schmarc. Do role excentrické novinářky Anne obsadil autor slavnou americkou herečku Elisabeth Moss, ta dokonce o opilecké sex uální scéně, ve které neohrabaně zápasí o použitý kondom prohlásila, že *“je to nejlepší herectví v mém dosavadním životě.”*

Geneze snímku Čtverec

Myšlenka filmu předcházela umělecká instalace, jejíž autory byli Ruben Östlund a Kalle Boman v designovém muzeu Vandalorum ve švédském Värnamo v roce 2015. Ta upozorňovala na vznikající bariéru mezi privilegovanou sociální skupinou a dalšími vrstvami, což v důsledku vedlo k rozšiřující se individualizaci a společenským rozdílům. Nárůst nezaměstnanosti a strach z poklesu statutu vedly jednotlivce k nedůvěře nejen mezi sebou, ale i vůči společnosti. Výstava ilustrovala ideál konsensu, který by měl řídit společnost jako celek pro její větší dobro. Ve filmu Čtverec režisér tematizuje problematiku následování společných hodnot, nad kterými panuje všeobecná shoda.

Be2Can - přehlídka filmů z Berlína, Benátek a Cannes

Vítězný snímek z Cannes zahájí 4. října v kině Lucerna přehlídku evropského festivalového filmu Be2Can, která potrvá až do 10. října. Uskuteční se i v dalších městech: Plzni, Olomouci, Zlíně a Ostravě se uskuteční v termínu od 12. do 18. října. Ozdobou čtvrtého ročníku bude první česká retrospektiva filmů Paola Sorrentina od 6. do 11. října v kině Světozor. Doprovodnému programu letos vévodí přednášky věnované Rubenu Östlundovi a Andreji Zvjagincevovi, debaty na téma života s AIDS, současného Ruska a střetu klasické kinodistribuce s Netflixem.

O režisérovi

Ruben Östlund je nejvýraznější tvář mladé švédské generace filmařů. Ve svém díle po svém navazuje jak na bergmanovskou tradici „anamnézy rodinných vztahů“, tak na svérázné oživlé obrazy existenční marnosti Roye Anderssona. Rané krátké filmy charakterizuje distancovaná statická kamera, kterou od dění často dělí desítky metrů, a aranžované všední situace, které Östlund zachycuje se sociologickou důkladností. Debut *Mongoloïd s kytarou* a druhý film *V moci davu* koncipuje Švéd jako dokumentárně laděné pásmo výjevů obyčejného života, v nichž se rýsují bizarní rituály a drobné přetvářky. *Hra* je sociologicky sevřenou a přesnou analýzou šikany a problémů multikulturní společnosti. V „lyžařském dramatu“ *Vyšší moc* Östlund obrací pozornost k tradiční rodině, jejíž rozpad urychlí lavina a jedno instinktivní rozhodnutí.

Čtverec

Režie: Ruben Östlund

Scénář: Ruben Östlund

Kamera: Fredrik Wenzel

Hrají: Elisabeth Moss, Claes Bang, Dominic West, Terry Notary

Přístupnost: 15+

Země původu: SWE, GER, DEN, FRA

Stopáž: 142 minut

Fotografie a trailer: <https://fecz.capsa.cz/?slozka=97>

Web Be2Can: <http://www.be2can.eu/>

Facebook Be2Can: <https://www.facebook.com/Be2CanFestival/>

Kontakt média:

Adéla Brabcová - PR & Marketing

Film Europe, V Jámě 1, 110 00, Praha

adela.brabcova@filmeurope.cz

+420 608 745 485